

Op weg

De dood

Inge Laan

Er is één ding echt zeker in ons leven, namelijk dat dat leven zal eindigen hier op aarde. Voor velen van ons met de dood, voor een nog onbekend aantal (en op een onbekend tijdstip) wellicht met de wederkomst van Christus. Ondanks die verwachting is de dood, hoe moeilijk ook, een vaststaand en ingrijpend punt in ons leven.

Als verpleegkundige heb ik vaak bij een sterfbed gestaan. Het sterven is altijd een bijzonder moment. De dood kan héél plotseling komen, maar ook verwacht; er is láng naar uitgekeken. Nooit zal ik de (niet-kerkelijke) man vergeten die de avond voor hij stierf, in een gesprek tegen mij zei: 'Zuster, niemand weet het, zelfs mijn vrouw niet, maar ik heb iedere avond voordat ik ging slapen, het Onze Vader gebeden. Ook vanavond.' Dat zet je wel aan het denken. Of de man die al uren niet meer aanspreekbaar was, maar een kwartier voor hij stierf, rechtop ging zitten en zei: 'Mag ik een glas water, ik ga een grote reis maken!' Of de jonge vrouw in de psychiatrie die na een mislukte suïcidepoging uit de diepste grond van haar hart tegen mij zei: 'Ik wil naar *god* toe!'

De dood is een gebeurtenis waarbij veel gevoelens bovenkomen. In zo'n periode ervaar je een grote mate van intimiteit. Als iemand sterft, roept dat een verscheidenheid aan heftige emoties op. Verdriet, boosheid en angst, maar ook vreugde, dankbaarheid en vertrouwen. Niet losstaand van elkaar, maar vaak juist tegelijk en met elkaar verweven. Aan een ziekbed of sterfbed is het mogelijk te huilen, te lachen, te bidden, een psalm te zingen en héél stil te zijn. Vanuit het vertrouwen dat God de schepper én de verlosser is van het leven, mag je dat in zijn handen leggen. En van daaruit dankbaar aanvaarden wat je van Hem hebt gekregen en nog krijgt.

Maar hebt u wel eens een bezoek gebracht aan een stervende of bent u op een begrafenis geweest van iemand die niet gelovig was? Voor de ander is dan het leven eindigend in een absoluut niets. Op zo'n moment kun je geen échte troost aan elkaar geven. Juist van zo'n ontmoeting of begrafenis (crematie) kan ik dagenlang van slag en intens verdrietig zijn. Wat zijn wij dan gezegend met het evangelie van Jezus Christus. Voor ons is de dood, hoewel die onze laatste vijand is, niet meer afschrikwekkend. Juist in deze tijd voor Pasen worden wij er weer extra bij bepaald dat Christus voor ons aan het kruis heeft geleden. Hij is daar voor ons gestorven, begraven én opgestaan uit de dood! Hij heeft de dood overwonnen! Dat maakt de pijn en het verdriet van het echte gemis na de dood er niet minder om. (Ook Jezus weende!) Wél kunnen wij gelovig aanvaarden dat de dood niet het einde is en elkaar daarmee troosten.